

KISA KLASİKLER / 1

LEV TOLSTOY
Polikuşka

ÇEVİRİ: MEHMET ÖZGÜL

♥ can
klasik

LEV TOLSTOY
POLİKUŞKA

Can Klasik

Polikuşka, Lev Tolstoy

Ruşça aslından çeviren: Mehmet Özgöl

Polikuşka

Bu kitap ilk kez 1863'te yayımlanmıştır.

Çeviriye kaynak alınan basım: L.N. Tolstoy, Toplu Eserleri, 1979, Cilt 3, s. 302-355.

© 2019, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2005

12. basım: Ağustos 2022, İstanbul

Bu kitabın 12. baskısı 3 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Ayça Sezen

Düzeltili: Burçak Başpınar

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Proje asistanı: Seda Yüksel

Kapak illüstrasyonu: Gizem Akgün

Baskı ve cilt: Özkaracan Matbaacılık ve Ciltçilik San. ve Tic. Ltd. Şti.

Evren Mah. Gülbahar Cad. No: 62 Bağcılar / İstanbul

Sertifika No: 45469

ISBN 978-975-07-4009-1

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750740091

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

LEV TOLSTOY
POLİKUŞKA

ÖYKÜ

Rusça aslından çeviren

Mehmet Özgül

♥can

Lev Tolstoy'un Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Diriliş, 1983

İvan İlyiç'in Ölümü, 1983

Hacı Murat, 2003

Kreutzer Sonat, 2003

Polikuşka, 2005

Savaş ve Barış, 2010

Anna Karenina, 2018

LEV NİKOLAYEViÇ TOLSTOY, 1828'de Rusya'da, Yasnaya Polyana' da doğdu. Toprak sahibi soylu bir ailenin oğluydu. Çocuk yaşta anne ve babasını kaybettiği için akrabaları tarafından yetiştirildi. Özel öğretmenlerden ders aldıktan sonra Kazan Üniversitesi'ne girdiyse de resmî eğitime duyduğu tepki nedeniyle 1847'de evine döndü. Topraklarını yönetmeye ve kendi kendini eğitmeye karar verdi ama çiftçilikte başarılı olamadı. Abisinin önerisiyle orduya katıldı ve Kafkaslara gönderildi. Burada *Çocukluk*, *Ergenlik* ve *Gençlik*'i yazmaya başladı. 1854'te Sivastopol'e atandı ve burada da *Sivastopol Hikayeleri*'ni yazdı. 1859'da, köylü çocuklar için açtığı okulda ilerici öğretim yöntemlerini başarıyla uyguladı. Başyapıtları olan *Savaş* ve *Barış* ile *Anna Karenina* adlı romanlarının yayımlanmasından sonra girdiği bunalımın etkisiyle yaşamın anlamına ilişkin soruların yanıtlarını aramaya başladı. Ailesinin rahat yaşamıyla inancının gerektirdiği basit yaşam arasındaki çelişkiye katlanamayan Tolstoy, 1910'da doktoruyla birlikte bir gece evini terk etti; birkaç gün sonra da ıssız bir tren istasyonunda zatürreeden öldü.

MEHMET ÖZGÜL, 1936 yılında Nevşehir'de doğdu. İlk ve ortaokulu Avanos'ta, liseyi Kuleli Askerî Lisesi'nde bitirdi. Rusça öğrenimine lisede başladı. 1959'da, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. 1979 yılına kadar, çeşitli askerî okullarda Rusça öğretmenliği yaptı ve yaz aylarında Rus

yazarlardan çeviriler yaptı. Emekli olduktan sonra bütünüyle yazınsal çeviriye yöneldi. Tolstoy, Gorki, Gogol, Dostoyevski, Çehov, Ehrenburg, Aytmatov, Simonov, Yevtuşenko gibi, Rus edebiyatının önde gelen yazarlarının yapıtlarını dilimize kazandırdı. İstanbul'da yaşıyor.

1

Kâhya, “Nasıl emir buyurursanız, efendim,” dedi. “Ama Dutlov’lara yazık olacak. Delikanlıların hepsi de birbirinden üstün, iyi çocuklar; eğer askere kölelerinizden bir başkasını göndermezsek bu aileyi güç duruma sokarız. Herkesin gözü onların üstünde, gene de siz bilirsiniz...”

Göbeğinin üstünde sağ elini sol elinin üzerine koydu, başını öbür yana çevirdi, ince dudaklarını şapırdatacakmış gibi içine çekti, gözlerini kaydırды, hanımefendisinin kendisine söylemesini beklediği saçmalıkları, ağzını açmadan, itirazsız dinlemeye hazır olduğunu gösteren saygılı bir tavırla sustu.

Kölelikten yetişme, (özellikle kâhyaların giydiği türden) bir pardösü giymiş, sinekkaydı tıraşlı çiftlik kâhyası, bir sonbahar akşamı hanımefendisine rapor vermektedir. Hanımefendiye göre rapor, geçmiş çiftlik işleriyle ilgili hesapları dinlemek, gelecek işler için de emir vermek demektir. Kâhya Yegor Mihayloviç’e göreyse, hanımefendinin oturduğu koltuğun önünde kıpırdamadan dikilmek, işe yaramayan gevezelikler dinlemek, kendisinin ileri sürdüğü önerileri karşısındakinin, “Olur, peki, peki,” sözleriyle onaylaması için türlü çarelerle kadını dize getirmekten başka bir şey değildi.

O andaki raporun konusu, asker toplamayla ilgiliydi. Pokrovsk köyünden üç kişi göndereceklerdi askere. Aile durumu, gönderileceklerin köy içindeki davranışları göz önüne alındığında, bunlardan ikisi kendiliklerinden belirlenmiş gibi kolayca seçildiler. Çiftçiler Birliği Mahkemesi, hanımefendi ya da bir başkası bu seçime itiraz edemez; değil itiraz etmek, doğruluğuna toz konduramazdı. Üçüncü kişinin durumu ise tartışmalıydı. Kâhya, üç delikanlı yetiştiren Dutlov'ları kayırmak; çuval, dizgin ve kuru ot hırsızlığından birçok kez yakayı ele vererek oldukça kötü bir ün kazanan konak uşağı Polikuşka'yı seçtirmek istiyordu. Polikuşka'nın paçavralar içindeki çocuklarını sevip okşayan, uşağının ahlakını İncil'in telkinleri aracılığıyla düzelttiğine inanan hanımefendiyse, adamını vermeye kesinlikle karşıydı. Bununla birlikte tanımadığı, yüzlerini bile görmediği Dutlov'lara da kötülük yapmak niyetinde değildi. Polikuşka gitmezse, Dutlov'lardan birinin gideceği nedense bir türlü aklına gelmiyor, kâhya ise bunu açık açık söylemiyordu. Hanımefendi heyecanla, "Dutlov'ların kötülüğünü istemiyorum," dedi. Ona verilecek yanıt, "İstemiyorsanız, ödeyin üç yüz ruble!" olmalıydı. Ama güttüğü ince siyaset böyle bir sözü dedirtmezdi kâhyaya.

Yegor Mihayloviç rahatça durdu, hatta efendisi farkına varmadan pencerenin pervazına yaslandı. Öte yandan dalkavukluğunu belli eden bir ifadeyle kadının dudaklarının kıpırdamasına baktı, beresindeki tüle ve bundan duvardaki küçük tablonun altına düşen gölgenin titremesine gözlerini dikti. Efendisinin söylediklerini anlamayı hiç de gerekli bulmuyordu. Kadın uzun bir süre konuştuğu konuştu. Kâhyanın kulaklarının arkasında bir esneme seğirmesi belirdi, ama elini yüzüne kapayıp mahsustan boğazını temizleyerek bu seğirmeyi, ustalıklı öksürüğe çevirdi. Oturduğu bakanlığa bir mu-

halefet parti üyesi atıp tutarken, Lord Palmerson'un Lordlar Kamarası'nda şapkasını yüzüne örterek uyukladığını, ama birden kalkıp üç saatlik söyleviyle rakibinin bütün sorularını tek tek yanıtladığını okumuştum. Bunu okuyunca hiç şaşırmadım, çünkü Yegor Mihayloviç ile efendisi arasında buna benzer olaylara bin kez tanık olmuşumdur. Bu kez de ayakta uyumaktan mı korktu, yoksa hanımının konuşmasında derin konulara daldığını mı düşündü bilmem, kâhya gövdesinin ağırlığını sol bacağından sağına aktardı, her zamanki gibi gizemli bir girişle konuşmaya başladı:

“Siz bilirsiniz efendim, yalnız... yalnız kurul şimdi yazıhanenin önünde toplandı. Bir son vermeli bu işe. Emre göre, Pokrov Yortusu'na kadar acemi erler kente götürülecek. Köylüler, Dutlov'lardan biri gitsin diyorlar da başka bir şey söylemiyorlar. Mahkeme sizin ilgilendiğiniz şeyi umursamaz bile. Dutlov ailesini dağıtmışız, dağıtmamışız, onlara göre hepsi bir. Zavallıların nasıl çalışıp didindiklerini ben bilirim. Çiftliğinizi yönetmeye başladığım günden beri hep yokluk içinde yaşıyorlar. Şurada ihtiyarcığın küçük yeğeni büyüyecek oldu, biz hemen tepesine çullanıyoruz. Şunu bilin ki, malımdan çok titrerim sizin malınız mülkünüz üstüne. Sizin bileceğiniz iş, efendim, ama zavallılara yazık olacak. Eşim değil, dostum değil, bir şeylerini de almadım.”

Hanımfendi, adamın sözünü kesti:

“Böyle bir şeyi düşünmedim bile.” Ama birdenbire Dutlov'ların kâhyaya rüşvet vermiş olabilecekleri geldi aklına.

“Ne var ki, bütün Pokrovsk'ta en iyi aile Dutlov'lardır. Dindar, işlerine düşkün köylüler tümü de. İhtiyar Dutlov, otuz yıldır kilise büyükleri başkanıdır; içki içmez, ağzına kötü söz almaz, kiliseye gider. (Kâhya, hanımının aklını nasıl çeলেceğini biliyordu.) Sonra, efendime

söyleyeyim, asıl sorun şu ki, iki oğlu vardır kendisinin, öbürleri yeğenidir. Mahkeme başka türlü gösteriyorsa da, aslında bütün *dvoïniki*'ler¹ arasında kura çekilmesi gerek. Düşünsene böyle kaç tane *troïniki*² evlerinden birbirlerinden ayrıldı, bunlarsa doğrulukları nedeniyle haksızlığa uğrayacaklar.”

Kadın, kâhyanın açıklamasından fazla bir şey anlayamıyordu. “İki kişilik kura”, “doğruluk” sözlerinin ne anlama geldiğini kavrayamamıştı. Adamın ağzından çıkan birtakım sesler “dan dan dan” diye kafasına iniyor, giydiği pardösünün bez düğmelerine bakıyordu: Üst düğme sıkı durduğuna göre, seyrek düğmeleniyor olmalıydı; ortada kiyse iyice gevşemiş, sarkıyordu; pekiştirme zamanı gelmişti çoktan. Bilirsiniz ya, bir konuşma, hele iş üzerinde konuşma sırasında size söylenenleri anlamak hiç de gerekli değildir; yalnız ne söyleyeceğinizi aklınızda tutun, yeter. Hanımefendi de öyle yapıyordu.

“Yegor Mihayloviç, nedense beni anlamak istemiyorsun. Dutlov'lardan birinin askere gitmesini ben de istemiyorum. Sanırım, beni iyi tanıdın; köylülerime yardım etmek için elimden geleni yapacağımı, onların kötülüklerini istemeyeceğimi bilirsin. Bu can sıkıcı yükümlülükten kurtulmak, Dutlov'u da Horyuşkin'i de teslim etmemek için neleri vermeye hazır olduğumu bilirsin. (Can sıkıcı yükümlülükten kurtulmak için 'nelerin' değil, yalnızca üç yüz rublenin yeteceği kâhyanın hatırına geldi mi, bilmem. Aslında bu düşünce kafasında kolayca doğabilirdi.) Yalnız bir şeyi açıkça söyleyeyim: Polikey'i³ asla vermem. Şu saat çalma olayından sonra kendisi gelip itiraf etti, düzeleceğine ant içti. Onunla uzun uzun

1. (Rus.) İki oğlu olan ailelerde, oğullardan her birine verilen ad. (Y.N.)

2. (Rus.) Üç oğlu olan ailelerde, oğullardan her birine verilen ad. (Y.N.)

3. Polikuşka'nın farklı bir kullanımı. (Ç.N.)

konuştum, çok üzöldüğünü, pişmanlık duyduğunu anladım. (Yegor Mihayloviç, 'Zırvaladı yine,' diye düşündü, hanımefendinin su dolu bardağının dibindeki reçele bakmaya başladı. Portakal reçeli miydi, yoksa limon reçeli mi? 'Heyecanlandı yine,' diye düşündü.) Bak, yedi aydır bir gün olsun ağzına içki koymadı, hali, gidişii düzeldi. Karısı onun tümüyle değıştiiğini söylüyor. Adamcağızı tam düzeldiğı zamanda cezalandırmamı mı istiyorsun? Beş çocuğı olan, evin tek erkeğini askere yollamak insanlığa sığar mı? Hayır, Yegor, onun adını bir daha ağzına alma!"

Hanımefendi böyle diyerek bardağındaki reçelli sudan içmeye başladı.

Yegor Mihayloviç suyun kadının boğazından geçişini izledi. Sonra soğuk bir sesle, kısaca, "Bu duruma göre Dutlov'lardan birini göndermemizi mi buyuruyorsunuz," diye sordu.

Kadın ellerini salladı.

"Neden beni anlamıyorsun, bilmem ki! Dutlov'ların kötölüğünü mü istiyorum? Onlara düşmanlığım mı var benim? Böyle hamarat köylüler için neler yapabileceğime Tanrı tanığım olsun. (Köşedeki tabloya baktı, ama bunun Tanrı olmadığını anımsadı. 'Aman canım, ne olacakmış, hepsi bir!' diye düşündü. Üç yüz ruble konusunun gene hatırına gelmeyişi çok tuhaftı.) Şimdi ben nasıl davranayım? Açıkçası ne yapacağımı kestiremiyorum. Aklım ermez böyle şeylere. Sana güveniyorum işte, ne istediğimi biliyorsun. Yasaya göre herkesi memnun edecek biçimde yaptır seçimi. Başka ne diyeyim? Yalnız Dutlov'ların değıl, herkesin durumu sıkışık. Ama bak, Polikey'i vermek yok ha! Onu göndermenin benim için ne korkunç bir şey olacağını unutma!"

Kadıncağız coşmuş, konuştuğça konuşuyordu; o sırada hizmetçi kız içeriye girdi birden.

“Dunyaşa, ne var kızım?”

Hizmetçi kız, Yegor Mihayloviç'i öfkeyle süzdükten sonra, “Bir köylü geldi, Yegor Mihayloviç'e, ‘Kurul beklesin mi?’ diye soruyor,” dedi.

“Ne biçim kâhya bu böyle! Hanımefendinin sinirlerini bozdu, saat ikiye kadar uyumaz gayrı,” diye düşünüyordu hizmetçi kız.

Hanımefendi, kâhyaya, “Hadi git artık Yegor, iyi düşün, öyle yap,” dedi.

“Başüstüne! (Dutlov'larla ilgili tek söz söylemedi.) Parayı aldırmaq için bahçıvana kimi göndereceksiniz?”

“Petruşa kentten dönmedi mi daha?”

“Hayır efendim.”

“Onun yerine Nikolay gidemez mi?”

Dunyaşa, “Babam bel ağrısından yatıyor,” dedi.

Kâhya, “Benim yarın gitmemi emir buyurursanız eğer...” diye söze başladı.

“Hayır Yegor, senin burada işlerin var. (Kısa bir süre düşündü.) Para ne kadardı bakayım?”

“Bin beş yüz ruble, efendim.”

Hanımefendi, Yegor'un yüzüne kararlı gözlerle baktı.

“Polikey'i gönderelim.”

Yegor Mihayloviç gülümsüyormuş gibi dişlerini aralamadan dudaklarını yaydı, yüzü hiç değişmedi.

“Başüstüne, efendim.”

“Onu hemen bana gönder.”

“Peki, efendim.”

Böyle dedikten sonra Yegor Mihayloviç yazıhaneye yollandı.

Ezik görünümlü, pasaklı, üstelik başka köyden gelmiş bir adam olan Polikey'i ne kilerci, ne büfeci, ne kâhya, ne de hizmetçi korurdu. Onun tek arka çıkkanı, tek kayıranı yoktu. Karısı ve çocuklarıyla, başını sokacağı berbat mı berbat, bedava verilmiş bir dam altında otururdu. Toprağı bol olası beyefendinin uşaklar için yaptırdığı köşeler şöyleydi: On arşınlık eni boyu olan taş odaların ortasına bir Rus ocağı kurulmuştu, bunun çevresinde (konak uşaklarının söyledikleri gibi) bir "koridor" bulunuyordu. Bu koridor boyunca sıralanmış, bir ailenin barınacağı dört ayrı köşenin ne kadar dar bir yer olduğunu varın siz düşünün. Hele giriş kapısının dibinde olan Polikey'in köşesi! Basma kılıflı yastıkları ve yorganı ile ana babanın bölmesi, bebekli bir beşik, üzerinde yemek pişirilen, kap kacak yıkanan, bütün ıvır zıvırın konulduğu at baytarı olan Polikey'in çalıştığı üç ayaklı bir sehpa, tekneler, giyecekler, tavuklar, bir dana ve yedi kişilik bir aile bu daracak köşeyi dolduruyordu.

Ocağın, üzerinde insanların ve eşyaların durabildikleri dörtte bir bölümü olmasaydı, ayrıca merdiven sahanlığına kadar taşmasalardı, kımıldanacak yer kalmazdı. Sahanlığa yayılmak da bir sorun oluyordu hani. Ekim ayında havalar soğudu mu, kışlık giyecek olarak yedi kişi için evde ancak bir hırka vardı. Bununla birlikte çocuklar koşarak, büyükler çalışarak, bir de sıcaklığı kırk dereceye çıkan ocak üstünde sırayla oturarak ısınırlardı. Bu koşullar altında yaşamak son derece zor olmalıydı, ama onlar için zor diye bir şey yoktu; şöyle böyle yaşayabiliyorlardı. Akulina çocuklarını, kocasını yur yıkar; sırtlarına giyecek diker, keten bükür, dokur, ağartır; yemeğini ortak ocakta pişirir, kotarır, komşularıyla çeki-

şir, dedikodu yapardı. Aylık ücretleri çocuklara yettiği gibi, bir inek beslemek için yeme de para artıyordu. Öte yandan odun olsun, hayvana taze ot olsun bedavaydı. Arada sırada ahırdan kuru ot düşerdi paylarına, bir evleklik bostanları bile vardı. İnekleri buzağılamıştı, tavukları hiç eksik olmazdı.

Polikey ahırda hizmet ederdi. İki taya bakar, atların sığırların kanını alır, toynaklarını temizler, yaralarına kendi bulduğu merhemleri sürer, tulumbayla su çeker, bütün bunlara karşılık erzak alırdı. Konağın ahırından yulaf da gelirdi. Orada görevli köylü, düzenli olarak ayda iki ölçek yulafa karşı birkaç *funt*¹ koyun eti verirdi. Üzüntüleri olmasaydı yaşamalarına bir diyecek yoktu. Ama ailenin derdi büyüktü. Polikey gençlik yıllarında başka köydeki bir tavlada çalışmıştı. Yanına girdiği seyis başı o yörede ün salmış bir hırsızdı, onu orada oturması için sürmüşlerdi. İşte bu seyisin yanında Polikey çıraklık yaptı, genç yaşında eli kötü şeylere alıştı. Sonra bunlardan kurtulmak istediye de başaramadı. Anasız baba-sız büyümüştü; ona terbiye verecek yakını bulunmayan, zayıf karakterli bir delikanlıydı. Polikey içki içmeyi sever, bir eşyanın bir yerde işe yaramadan durmasından hiç hoşlanmazdı. Hamut kayışı mı olur, yoksa şöyle para edecek cinsten bir şey mi, hepsi hepsi Polikey İlyiç'in evinde vardı. Bu eşyaları seve seve, parayla ya da şarapla değiştokuş eden insanlar her yerde bulunuyordu. Tüm köylülerin söylediği gibi, bu en elverişli kazanç yoluydu. Öğrenilmesi, yapılması kolaydı. Hele bir de tadını aldın mı, başka bir iş yapmayı canın istemezdi. Gene de bu tür para kazanma yolunun kötü bir yanı vardı. Her şey ucuza ve güçlük çekmeden mal ediliyor-

1. 409,5 grama denk gelen ağırlık ölçüsü. (Ç.N.)

du, yaşamak da hoş oluyordu böylece, ama kötü niyetli insanlar yüzünden mesleğini rahatça yürütemiyordun. Bakmışsın, bir gün bütün yaptıklarının bedelini bir keredede ödemişsin, bütün yaşamın tersine dönmüş, bir güzel sopa yemişsin.

İşte Polikey'in başına da böyle bir şey geldi. Bir sıyrıtmacın kızı olan karısı, bereket versin, güvenilir, akıllı, hamarat bir kadındı. Polikey'e birbirinden güzel beş çocuk verdi ardı ardına. O kazançlı mesleğini de bırakmıyordu Polikey'in, işleri tıkırında gidiyordu. Ama bir gün nasıl olduysa, ansızın yakayı ele verdi. İşin kötüsü, pisi pisine yakalanmıştı. Köylünün birinin kayıp dizginlerini evinde saklamak yüzünden oldu bu iş. Doğaldır ki, buldular, bir güzel dayak attılar, hanımefendiye götürdüler, sonra da onu her yerde gözetlemeye başladılar. Bir daha, bir daha tongaya düştü. Herkes kötü sözler söylemeye başladı, kâhya onu askere göndermekle tehdit etti, hanımefendi çıkıştı, karısı ağladı, sızladı, zavallının düzeni allak bullak oldu. Kötü bir adam değildi Polikey, iyi yürekliydi; yalnız iradesi biraz zayıftı, içmeyi severdi. Bir türlü kurtulamadığı böyle pis bir alışkanlık da onu içkiye sürüklüyordu. Öyle günler oluyordu ki, ayyaşlığı yüzünden eve gelince karısı dövüyor, azarlıyor, o da ne yapsın, ağlıyor, "Ben talihsizin biriyim, ne gelir elimden? Gözüm çıksın bir daha yapmayacağım!" diyordu. Ama aradan daha bir ay geçmiyordu ki, gene evden sıvışıp gidiyor, içiyor, iki gün ortalıkta gözüküyordu. Köylüler, "Bu adam içki parasını bir yerden buluyor?" diye kuşkulanyorlardı yeniden.

Son işi yazıhanenin saatini çalmak oldu. Yazıhanenin duvarında bir saat vardı, çoktandır işlemiyordu. Bir keresinde Polikey'in oraya yalnız girmesi gerekti, içeriye girince saat aklını çeldi, alıp götürdü, kentte birine sattı. İşe bakın ki, saati sattığı dükkân sahibi, konak hizmetçi-

lerinden bir kızın kayınbabasıymış, bayrama köye gelince saatten söz ediyor. Sanki pek gerekiymiş gibi işi kurcalıyorlar da kurcalıyorlar. Kâhya, Polikey'i hiç sevmezdi. Kimin çaldığını buldular sonunda. Hanımefendiye haber verdiler. O da Polikey'i çağırdı. Polikey içeri girer girmez efendisinin ayaklarına kapandı, ona bu akli karısının öğrettiğini dokunaklı, coşkulu sözlerle açıkladı. İyi rol yapmıştı doğrusu. Hanımefendi Polikuşka'ya öğüt verdi. Çok şeyler söyledi. Tanrı, erdemli olma, öbür dünyadaki yaşam, karısı, çocukları hakkında İncil'den parçalar okudu; gözlerinden yaş geldi köylüceğizin.

Hanımefendi en sonunda, "Seni bağışlıyorum, ancak böyle şeyleri bir daha yapmayacağına söz ver," dedi.

Polikey içli içli ağlayarak, "Ölünceye kadar yapmayacağım, yaparsam elim kırılınsın, iki gözüm kör olsun," diye tövbe etti.

Polikey eve geldi, danalar gibi böğürdü, bütün gün ocağın üstünde yattı. O günden sonra Polikey'in kötü bir davranışı işitilmedi. Şu var ki, yaşamanın tadı da kalmamıştı artık, herkes ona hırsız gözüyle bakıyor, asker alma zamanı gelince hep onun adını ileri sürüyorlardı.

Başta söylediğimiz gibi, Polikey, at baytarıydı. Onun baytarlığa nasıl başladığını kimse bilmiyordu, hoş, kendisinin de bildiği yoktu ya! Sürgüne gönderilen seyis başının yanında tavlada bölmelerin gübresini temizlemekten, ara sıra atları tımar etmekten, su taşımaktan başka iş görmemişti. Baytarlığı orada öğrenemezdi. Daha önce dokumacılık yapmış, bahçelerde çalışıp bahçe yollarını temizlemiş, cezalı olarak tuğla kesimi, sonra da vergilerini ödemek için bir tüccarın kapıcılığını yapmıştı. Burarlarda da böyle bir meslek öğrenemezdi. Ama bey konağının ahırında işe girdikten sonra çok iyi, hatta olağanüstü bir baytarlık becerisiyle çevrede ün salmaya başladı. Baytarlığına gelince...

Gerçek bir olaydan esinlenen bu uzun öykü toprak kölesi Polikuşka'nın hikâyesini anlatır. Köyde sahtekârlıklarıyla tanınan Polikuşka'ya bir şans daha vermek isteyen toprak ağası hanımı, kasabaya ulaştırılmak üzere ona yüklü bir miktarda para emanet eder. Bütün bir köyün hayatını derinden sarsacak olayların fitilli böylece ateşlenmiş olur.

Savaş ve Barış, *Anna Karenina* gibi başarılarıyla tanıdığımız Tolstoy'un, toprak kölelerinin hayatına ışık tuttuğu, derin psikolojik ve ahlaki analizler içeren bu öykü, türün en parlak örneklerinden biri.

#dünyaklasikleri #rusklasikleri #halk #köylüler #yoksulluk #dİN #ahlak

Kapak İllüstrasyonu: Genem Akgün

canayinlari.com | f | i | t canayinlari

öykü

ISBN 978-978-07-40091-1

9 789750 740091